

De zware strijd tegen een vloeibare drug

Ghb massaal gebruikt

De drug ghb rukt op. Steeds meer tieners en volwassenen raken in de ban van het vloeibare middel dat razend verslavend is. De drug wordt in alle lagen van de bevolking gebruikt. Zoals door 'Stefan' (25). Rechtenstudent, lid van een studentenvereniging en opgegroeid in een keurig gezin. Wel al drie jaar verslaafd aan ghb.

Door Mick van wely

Keurige woning op stand in een even nette buurt. Stickers op de deur verdragen van welke studentenvereniging de bewoner lid is. Het is geen typische, vervallen studentenwoning. "Hebben mijn ouders geregeld", zegt Stefan. Hij woont er alleen. Stefan is een moderne 'junk'. Het tegenovergestelde van het stereotype beeld dat mensen bij drugsverslaafden hebben. Fris, intelligent, verzorgd, maar zeer ernstig verslaafd.

De student volgt sinds de zomer van dit jaar een behandelingstraject bij Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). Stefan, die in Groningen opgroeide wil in *Dagblad van het Noorden* zijn verhaal doen, op voorwaarde van bescherming van zijn privacy. "Om te laten zien waar drugsgebruik toe kan leiden."

Het drugsverleden van Stefan strekt zich inmiddels uit over een klein decennium. "Het begon op de middelbare school. Blowen. En veel drinken." De Groninger kan het zich dan veroorloven. Hij haalt alleen maar zevens en achten op het vwo. Reden van gebruik? "Experi-

menteren, maar vooral om mijn karakter te vormen. Uit onzekerheid. Mijn hele identiteit heb ik door het gebruik van drugs opgebouwd."

Stefan heeft adhd. Mensen met adhd zijn extra gevoelig voor verslavingen. "Van een lijntje speed of coke word ik juist rustig. Ik kan me veel beter concentreren op zaken." In de zesde klas van de middelbare school glijdt het eerste xtc-pilletje door z'n keel. "Er ging echt een wereld voor me open. Wat een mooi gevoel." Stefan houdt in zijn agenda het eigen gebruik bij. "Ik wilde voorkomen dat ik te hard van stapel zou lopen".

Maar de scholier loopt wel hard van stapel. Tweewekelijks gebruik wordt in zijn eerste studiejaar aan de Rijksuniversiteit Groningen wekelijks gebruik. Eén keer in de week verandert in drie keer in de week. "Ik gebruikte de hele schijf van vijf. Coke, speed, xtc, ketamine (een dievenverdoovingsmiddel) en alcohol." Stefan raakt verzeild in een circuit van vooral medestudenten met wie hij techno-feestjes bezoekt in de stad. "Ik nam de maximale studiebelasting, dus geld voor het gebruik was er wel."

Het feit dat iedereen om Stefan heen drugs gebruikt, maakt het dat het taboe rond het gebruik verdwijnt. "Het is zo'n misvatting om te denken dat alleen mensen uit achterstandsgezinnen drugs gebruiken. Iedereen gebruikt. Ik heb een dealer een bezoekje aan een huisarts zien brengen en medestudenten in de Universiteitsbibliotheek coke en speed zien gebruiken. Het gebruik van harddrugs is een volkomen geaccepteerd fenomeen geworden. Drugs is drank."

Eind 2007 neemt Stefan voor het eerst ghb. Bij een vriend thuis. "Eerst nam ik alleen gbl, wat een grondstof is voor ghb. Een schoonmaakmiddel dat bijvoorbeeld wordt gebruikt om velgen mee te reinigen of inkt te verwijderen. Je kunt het zo op het internet bestellen. Gbl is puur te drinken, maar ook te combineren met natrium hydroxide, wat je bij een bouwmarkt haalt als gootsteenontstopper. De middelen kun je thuis op het fornuis verwerken tot ghb. Twee uurtjes na het boodschappen doen, heb je een liter ghb."

Gbl is veel sterker dan ghb. Het probleem met gbl is dat de stof in pure vorm niet te drinken is. Lippen en slokdarm verbranden onmiddellijk. "Je moet het dus vermengen met een ander vloeibaar middel, zoals water of bier. Het probleem is dan, dat de dosering lastig is. Een milliliter te veel gbl en je wordt wakker in het ziekenhuis. Daarom is ghb prettiger."

Ghb en ehl. zo ervaart Stefan. zijn nog vele malen aantrekkelijker dan xtc, speed of cocaine. "Een openbaring. Ik

werd euforisch, ontremd, sexy, enorm sociaal. De wereld werd zo prachtig. Het grootste voordeel was misschien wel dat ik de dag na het gebruik geen kater had", zegt hij. Om er meteen aan toe te voegen: "In het begin tenminste." De vloeibare drug gebruikt hij thuis en op feestjes. "Als we naar een party gingen, bleven we soms drie dagen lang door gebruiken. Zonder slaap. Alles is leuk met ghb en gbl. Een simpel wandelingetje is al lachen."

Stefan gaat steeds vaker ghb gebruiken. "Een normale dosis om mee uit te gaan is voor een beginner ongeveer 5 milliliter. Begin 2008 gebruikte ik al ongeveer 60 tot 70 milliliter per dag." De student blijft aanvankelijk studeren. Soms is een lijntje speed of een slokje ghb nodig, maar hij studeert.

Het overmatige gebruik maakt de intelligente student minder gevoelig voor de drug. Om hetzelfde euforische gevoel te krijgen is Stefan genoodzaakt steeds meer te gebruiken. Stefan gebruikt in 2008 iedere drie uur ghb. "Voor het slapen gaan een shot wodka met 'G'. Drie uur later ben je klaarwakker en neem je weer een portie." De student is halverwege 2008 een 24-uurs gebruiker geworden.

Stefan gaat dan nergens meer heen zonder ghb. "Ik was als een suikerpatiënt die insuline nodig heeft." Hij draagt de drug altijd bij zich. "In een buisje, een kleine Spa-fles, of een flesje lenzenvloeistof." In juni 2008 is voor Stefan de maat vol. Studeren doet hij niet meer. Hij is laks, chagrijnig, moe en depressief. De drug bepaalt zijn leven. Stefan is slaaf geworden van de gevaarlijke 'knutseldrug' ghb.

Hij wil afkicken. Stefan bouwt op eigen initiatief zijn gebruik af. Steeds kleinere hoeveelheden, met een groeiende tijdsperiode tussen de momenten van inname. Door het gecon-

troleerde afbouwen heeft hij weinig last van lichamelijke ontwenningsverschijnselen. Vrolijk wordt Stefan er niet op.

Na twee maanden is hij clean. Maar zoals bij bijna iedere verslaafde komt het verslavingsspook, dat altijd op de achtergrond blijft loeren, terug. Stefan begaat een stomme fout. Hij denkt op een dancefestival een uitzondering te kunnen maken. Dat kan dus niet. "Ik gebruikte meteen het hele weekend en was weer drie maanden aan de ghb." Back to business. Terug naar het oude ritme.

Stefan probeert weer af te kicken. "Dat werd een hel. Zweten, angst en depressies." Het afkicken levert geen directe beloning op. Hij wordt er niet beter van. In de zomer van dit jaar stapt hij naar Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). Onder druk van zijn beste maatje. "Ik was een egoïstische, vervelende jongen geworden. Mijn enige vrienden waren hardcore gebruikers. De ghb legde een deken over mijn gevoel heen. Ik was leeg."

Een psychiater, een psycholoog en een verslavingsarts ontfermen zich over hem. Stefan bouwt thuis zijn verslaving af. Iedere week levert hij urine in voor controle. Stefan blijft knokken. Geloofd in een toekomst zonder ghb. "Ik zie nu wel dat het geluk niet alleen maar uit een buisje komt." Stefan sport en probeert met regelmaat te leven. "Het gaat lukken, dat weet ik. Maar mijn hele leven blijf ik gevoelig voor hb en verslaving in het algemeen."

Hij oogt stralend, ziet er knap uit, praat op openhartige en intelligente wijze en barst van de energie. Waarom heeft deze man drugs nodig, vraag je je af.

Stefan wil anderen waarschuwen. Attenderen op het grote gevaar achter de korte, fijne roes. "Ghb wordt zo massaal gebruikt. Doe het niet. De barrière tussen recreatief gebruik en een vernietigende verslaving is ontzettend klein. Nederland krijgt tijd met ghb-gebruik het grootste drugsprobleem tot nu toe."

"Stefan" is student en komt uit Groningen, maar zijn naam, de soort studie, het studiejaar en zijn leeftijd zijn gefingeerd omwille van zijn privacy.

Na twee uur boodschappen doen heb je ghb

"Ik was als een suikerpatiënt die insuline nodig heeft."
Foto: DvhN/Corné Sparidaens

Veel gebruikers belanden op de intensive care

Door Mick van Wely

Ghb staat voor GammaHydroxyButyrate en is van oorsprong een narcosemiddel. Het middel wordt vooral in vloeibare vorm gebruikt. Ghb is in tien jaar tijd gemeengoed geworden in het uitgaansleven. Het probleem is dat de vloeistof niet alleen maar ten faveure van de feestvreugde wordt gebruikt, maar door een groeiend aantal gebruikers als 24-uurs drug.

Het grote gevaar ligt in de dosering. De grens tussen een aangename dosering en een portie waarbij je in coma kunt raken is klein. Ghb is vloeibaar. Koop je het middel, dan is moeilijk in te schatten hoe hoog de concentratie is. Zelf fabriceren is kinderlijk makkelijk. Toets 'ghb' in op de zoekmachine Google en de recepten vliegen je om de oren. Ghb is een verboden middel. Het bestanddeel gbl is echter vrijelijk verkrijgbaar.

Verslavingszorg Noord Nederland

(VNN) zat met de handen in het haar toen een paar jaar geleden de eerste ghb-verslaafden aan de poort stonden. "Bij handeling moet je ghb afbouwen. Omdat ghb illegaal is konden we het niet kopen en er was geen vervangend middel. We moesten verslaafden thuis zelf laten afbouwen met eigen ghb. Nu is een vervangend middel beschikbaar gesteld, Xyrem, waarmee we in de kliniek kunnen afbouwen", legt Koop Hoekstra, afdelingshoofd van de twee opnameklinieken van VNN,

uit. VNN laat gebruikers eerst thuis afbouwen. "We kijken aan hoe het gaat. Of een verslaafde gemotiveerd is om af te kicken en om in te schatten dat een 'detox' (ontgiften, red.) kans van slagen heeft." Bij een verslaafde die in de kliniek wordt opgenomen, bouwen de verslavingsartsen de dosis in een paar weken af. Een verslaafde kan dan de kliniek verlaten, maar blijft wel onder behandeling." Verslavingszorg behandelt verslaafden in de kliniek, maar ook buiten de kliniek.

Wat zijn de gevaren van zwaar ghb-gebruik? "Als je ineens stopt en dus niet goed 'detoxt', dan treden er ernstige lichamelijke klachten op, zoals ademhalingsproblemen. Veel gebruikers belanden dan op de intensive care van een ziekenhuis." Wat de gevolgen zijn voor de langere termijn onderzoeken specialisten nog. Hoekstra: "We vermoeden dat zwaar gebruik desastreuze gevolgen heeft voor de hersenen op langere termijn. Blijvende schade."

De benodigdheden voor ghb.

Foto: LC/Jan de Vries